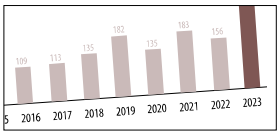
Schokkende groei antisemitisme 2023

pag. 2

De tentakels van Teheran

pag. 3

T-shirts: 'We will dance again'

pag. 4

CIDI lanceert nieuwe educatieve website

pag. 4

CIDI 50 jaar
Israel Nieuwsbrief
CIDI-periodiek over Israel en de Joodse wereld | jaargang 39 | nummer 3 | september 2024

Een jaar na 7 oktober: grote juridische gevolgen

Het is bijna niet te bevatten dat de gruwelijke aanval van Hamas alweer een jaar geleden is. Door dit ongekend wrede bloedbad veranderde de gehele situatie: opeens stond de Palestijnse kwestie weer in het midden van de aandacht.

Na een jaar lijkt de massaslachting zo goed als vergeten, maar is de positie van Israel op het wereldtoneel alleen maar verslechterd. Het is een sombere analyse.

Schok
In de eerste dagen na 7 oktober overheerste vooral de schok. Het duurde vele maanden voordat duidelijk werd hoe groot de aanval van Hamas nu precies was geweest. Eind augustus kwamen cijfers naar buiten waaruit bleek dat er op 7 oktober 3.800 getrainde terroristen Israel binnenkwamen vanuit Gaza, naast 2.200 burgers. Ze braken op maar liefst 119 plekken door het grenshek heen, onder dekking van duizenden raketten. Het bijzondere was dat de terroristen van Hamas hun weerzinwekkende daden uitgebreid hebben gefilmd, triomfantelijk en trots. Daardoor was het zonneklaar dat het hier ging om oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid.

Het Internationaal Gerechtshof

In veel westerse landen was er in eerste instantie steun voor Israel. Regelmatig viel de vergelijking met het Amerikaanse 9/11: Israel was totaal verrast geweest door de grootschaligheid van Hamas' aanvallen. Maar al snel verstomde het medeleven en was in het westen veel kritiek te horen op Israel. Nadat het Israelische leger de Gazastrook binnenviel waren overal protesten zichtbaar in Europese steden en op universiteiten. Wie goed kijkt kan hierin een patroon in ontwaren. Veel van de kritiek is namelijk verpakt in een juridisch jasje: Israel pleegt mensenrechtenschendingen en zo'n land mogen we als westerse wereld dus niet meer ondersteunen. Het actief inzetten van het recht om een tegenstander te beschadigen heeft een naam: we noemen dat lawfare.

Katalysator
Er zijn een aantal katalysators die hebben geholpen met dit proces. Dat begon eind vorig jaar, toen Zuid-Afrika Israel beschuldigde van genocide bij het Internationaal Gerechtshof. Zuid-Afrika vroeg het Hof maatregelen te nemen, met als doel het voorkomen van deze vermeende genocide. Het Hof hoefde op dat moment nog geen oordeel te vellen of die genocide nu wel of niet gebeurd was, maar moest wel beslissen over het verzoek om voorlopige maatregelen.
Het Internationaal Gerechtshof besloot maatregelen op te leggen. In eerdere uitspraken hield het Hof nog als maatstaf aan dat genocide dan tenminste 'aannemelijk' moest zijn, maar in deze uitspraak is dat niet gebeurd. De president van het Hof heeft dat ook nog expliciet verklaard: het oordeel hield niet in dat genocide dus 'aannemelijk' was. Juridische haarkloverij zullen sommigen zeggen, maar het is wel degelijk van het allergrootste belang, omdat Israel nu wel met een genocidebeschuldiging om de oren wordt geslagen door de tegenstanders.
Israel ging na deze uitspraak door met de strijd tegen Hamas. Zuid-Afrika liet het er echter niet bij zitten en bleef aandringen bij het gerechtshof om aanvullende maatregelen op te leggen. Uiteindelijk heeft het Hof zich hiertoe laten verleiden: het stelde dat Israel 'meer moest doen' en de 'grootste voorzichtigheid' moest betrachten bij het offensief op Rafah, dat toen op handen was.

Eindeloze stroom aan rapporten
Ondertussen was een eindeloze stroom aan rapporten ontstaan, waarin Israel van alle mogelijke misdrijven werd beschuldigd: marteling, het inzetten van honger als wapen, het opzettelijk doden van burgers. Oxfam Novib, Amnesty, Human Rights Watch, de Wereldgezondheidsorganisatie, VN-organen en nog honderden ander nationale (Palestijnse, maar ook Israelische) en internationale ngo's gaven de onderbouwing voor de rechtszaken tegen Israel. Het gaat om duizenden pagina's aan rapporten, waarbij Israel wordt beschuldigd van alle mogelijke oorlogsmisdrijven. In maart volgden bijvoorbeeld zeer alarmerende rapporten over honger in de Gazastrook. Honderdduizenden mensen liepen volgens een rapport van samenwerkende hulporganisaties een groot risico op extreme honger en Israel zou dit als wapen inzetten. In de tussentijd was echter al zichtbaar geworden dat steeds meer humanitaire hulpgoederen de Gazastrook binnenkwamen. De voorspellingen van het rapport kwamen dan ook niet uit, zo bleek in juli uit nieuwe rapporten.

Propaganda of informatie
Israel bleef doorgaan met haar offensief in de Gazastrook, vastbeloten om Hamas te elimineren. Ook daar kwam echter steeds meer kritiek op. Israel stelde dat Hamas zich verschuilt achter de burgerbevolking. Dat bleek te kloppen: het is al jaren alom bekend dat Hamas zich groepeert in ziekenhuizen en in scholen, en ook dit keer was dat niet anders. Zodra Israel een aanval uitvoerde, schreeuwde Hamas meteen moord en brand over burgerslachtoffers. Achteraf bleek dat het in de meeste gevallen toch echt Hamas-strijders betrof. Maar tegen de tijd dat Israel dat aan kon tonen, was er al in de media geen aandacht meer voor.
Uiteraard kwamen bij de aanvallen in Gaza wel degelijk burgers om het leven. Het dodental ligt volgens cijfers van Hamas op meer dan 40.000. Volgens Israel gaat het daarbij om meer dan 17.000 terroristen.

De IDF doet onderzoek naar beweringen van Hamas

ICC
In het voorjaar kwam Israel verder in de problemen. De aanklager van het Internationaal Strafhof (ICC), Karim Khan, kondigde aan dat hij arrestatiebevelen wilde uitvaardigen voor drie Hamasleiders (Sinwar, Deif en Haniye) en voor premier Netanyahu en defensieminister Gallant. Saillant detail is dat Israel ondertussen twee van die drie Hamasleiders, Deif en Haniye, heeft uitgeschakeld. Aanklager Khan koos ervoor om de arrestatiebevelen in één keer naar buiten te brengen. Daarmee leek hij Israel en Hamas op dezelfde lijn te plaatsen, wat tot veel verontwaardiging leidde.
Het was een nieuw dieptepunt voor Israel, alhoewel het ICC nog een beslissing moet nemen of het inderdaad de arrestatiebevelen uit gaat vaardigen. Aanklager Khan stelde dat Israel moedwillig de Gazastrook afsloot, en dat er sprake was van een 'beleg'. Het doel daarvan was om honger als wapen te gebruiken. Khan beriep zich daarbij onder meer op het rapport dat er wijdverbreide honger was in Gaza – iets dat later dus niet bleek te kloppen.

Opnieuw het Internationaal Gerechtshof
Alsof dit allemaal nog niet genoeg was kwam het internationaal Gerechtshof deze zomer naar buiten met een 'advisory opinion'. Die ging over Israel's grootste achilleshiel, namelijk de 'voortdurende bezetting van Oost-Jeruzalem, de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook door Israel'. Het Hof kwam tot een vernietigend advies: de bezetting was illegaal en moest zo snel mogelijk stoppen. Andere landen zouden alles in het werk moeten stellen om dat te bespoedigen.
Veel westerse bondgenoten van Israel zijn al decennia kritisch op het Israelische beleid in de Westelijke Jordaanoever. De uitspraak spoort hen aan om kritischer te zijn op Israel: in feite is het een aanmoediging om Israel verder te boycotten. Uit diverse polls blijkt de steun voor Hamas erg groot te zijn, juist in de Westelijke Jordaanoever.

vervolg op pagina 4.

Een terugblik op het antisemitisme van het afgelopen jaar:
Schokkende groei sinds 7 Oktober 2023

Antisemitisme wordt vaak gezien als een veelkoppig monster—een eeuwenoud kwaad dat blijft voortbestaan, verscholen in de schaduwen van de geschiedenis. Dit monster lijkt af en toe te sluimeren, maar ontwaakt op cruciale momenten van politieke en maatschappelijke spanning, en voedt zich opnieuw met haat en onverdraagzaamheid.

Wanneer het actief wordt, verspreidt het niet alleen misinformatie, maar ook een verontrustend web van complottheorieën, leugens en vooroordelen. Het creëert en herhaalt eeuwenoude stereotypen die het Joodse volk demoniseren. Deze uitbarstingen van antisemitisme manifesteren zich wereldwijd en kunnen variëren van openlijke haat tot subtiele, systematische discriminatie.

Na de terroristische aanval van Hamas op 7 oktober 2023 is dit monster opnieuw tot leven gekomen, met als gevolg een verontrustende en ongekende stijging van antisemitisme in Nederland. Het lijkt alsof de geopolitieke gebeurtenissen in het Midden-Oosten een lont in het kruitvat van haat en vijandigheid hebben aangestoken. Wat begon als een conflict ver weg, heeft hier lokaal geleid tot een golf van antisemitische incidenten op scholen, straten en vooral online.
De data van CIDI toont de onmiskenbare impact van de oorlog in Gaza op het antisemitisme in Nederland. Hoewel er al voor 7 oktober tekenen waren dat dit toenam, bereikte de situatie een bijzonder ernstig niveau in oktober, november en december 2023. We zagen schokkende cijfers: in oktober alleen al steeg het aantal gemelde antisemitische incidenten met ongeveer 818 procent ten opzichte van het gemiddelde van deze maand in de drie voorgaande jaren. Deze stijging is geen geïsoleerde trend, maar een directe reactie op de oorlog in Gaza en de wereldwijde aandacht voor het conflict.
Deze stijging omvat meer dan alleen verbale uitingen van haat. Antisemitisme in Nederland manifesteert zich op verschillende manieren: fysieke aanvallen, intimidatie, het bekladden van Joodse eigendommen en grafstenen, en een verontrustende toename van antisemitische retoriek op sociale media. Het 'veelkoppige monster' uit zich in zowel openlijke aanvallen als subtiele haatdragende boodschappen, vaak verstopt achter zogenaamd legitieme politieke kritiek op Israel.
Wat deze nieuwe golf van antisemitisme gevaarlijk maakt, is de manier waarop het monster zich steeds opnieuw aanpast. Geopolitieke gebeurtenissen zoals de oorlog in Gaza zorgen ervoor dat antizionistische sentimenten steeds vaker vermengd worden met antisemitische uitingen, waarbij kritiek op het beleid van de Israelische regering gebruikt wordt als een dekmantel voor haat tegen Joden in het algemeen. Deze giftige vermenging vergroot niet alleen de polarisatie in het maatschappelijk debat, maar maakt ook dat Joden zich steeds onveiliger voelen in hun eigen land.

Een jaar na de aanval van Hamas blijkt dat het antisemitische monster nog steeds actief is in Nederland. Dit artikel onderzoekt hoe antisemitisme het afgelopen jaar een zorgwekkende comeback heeft gemaakt en welke nieuwe vormen het heeft aangenomen, van klaslokalen tot straten en online platforms die een broedplaats zijn geworden voor haat en extremisme.

De toename van antisemitisme op verschillende domeinen

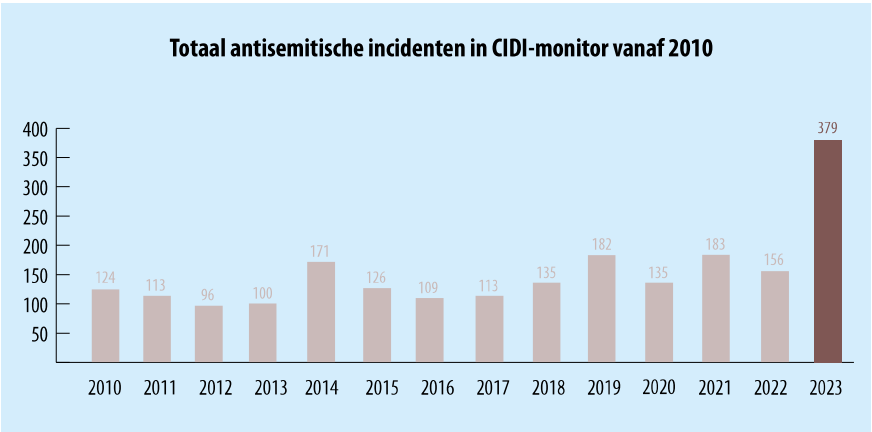
Antisemitisme op school

In het afgelopen jaar heeft CIDI een zorgwekkende stijging van antisemitisme op basisscholen en middelbare scholen vastgesteld. Dit betreft geen geïsoleerde gevallen, maar een breed scala aan incidenten. Er zijn schrijnende verhalen van Joodse leerlingen die gedwongen werden van school te veranderen, lange tijd thuisbleven uit angst, of hun achternaam veranderden om discriminatie te vermijden. Recent hebben we meldingen ontvangen van ouders uit Rotterdam, Amsterdam en Den Haag, waaronder een incident waarbij een Joods kind na school werd uitgescholden en fysiek aangevallen. Dergelijke incidenten zijn helaas geen uitzondering, maar zien we steeds vaker.
Om Joodse leerlingen beter te beschermen heeft CIDI twee maanden geleden een plan gepresenteerd aan minister Paul van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit plan, de 'Handreiking Omgaan met Antisemitische Incidenten op Scholen', biedt een stappenplan voor scholen om effectief te reageren op antisemitisme. Helaas blijven de praktische resultaten tot nu toe achter bij de verwachtingen. Er zijn dringende maatregelen nodig om een veilige leeromgeving voor Joodse leerlingen te waarborgen. Ouders, scholen en de politie moeten nauwer samenwerken om antisemitisme effectief aan te pakken en ervoor te zorgen dat alle kinderen zich veilig voelen, ongeacht hun achtergrond.

Antisemitisme op straat

Het afgelopen jaar zijn Joden die openlijk hun identiteit tonen, zoals door het dragen van een keppeltje of andere zichtbare geloofsuitingen, vaak doelwit geworden van zowel verbale als fysieke aanvallen. Voorbeelden hiervan zijn een rabbijn die werd uitgescholden en bedreigd, een Joodse jongen die werd achtervolgd door een groep jongeren, en aanvallen waarbij gedreigd werd met een wapen. Het is verontrustend dat Joodse Nederlanders regelmatig worden geconfronteerd met slogans zoals "Free Palestine" en "From the river to the sea," waarbij zij ten onrechte persoonlijk verantwoordelijk worden gehouden voor het beleid van de Israelische regering, waar zij geen invloed op hebben. Opvallend is dat Joden op discriminerende wijze worden aangesproken op Israëlisch beleid, terwijl dit nauwelijks gebeurt bij Chinezen, Russen, Iraniërs of anderen met betrekking tot hun land van afkomst. Mensen die Joden verantwoordelijk houden voor het Israëlische beleid moeten streng worden aangepakt, omdat deze retoriek de drempel verlaagt voor geweld tegen individuele Joden in Nederland.

De toename van online antisemitisme

Online antisemitisme is eveneens een groeiend probleem dat veel meer aandacht verdient. Onderzoek toont aan dat Nederlanders gemiddeld zo'n twee uur per dag doorbrengen op sociale media zoals TikTok, Instagram en Facebook. Het is dan ook niet verrassend dat antisemitische uitingen, vooral onder jongeren, toenemen, mede door de informatie die zij op deze platforms tegenkomen. Kinderen groeien op met een constante stroom van berichten, vaak zonder kritische filters, en worden daardoor blootgesteld aan haatdragende content.
Sinds de aanval op 7 oktober is antisemitische content op sociale media zorgwekkend toegenomen. Er circuleren openlijke complottheorieën over vermeende Joodse invloed op wereldheerschappij, evenals talloze antisemitische reacties op berichten over het conflict tussen Israel en Hamas. Dit soort desinformatie beïnvloedt niet alleen kinderen, maar trekt ook volwassenen in een wereld van misinformatie en fake news. Daarnaast hebben Joodse organisaties en instellingen het afgelopen jaar meerdere dreigmails ontvangen van individuen die hen als gevaar beschouwen. Deze trend laat zien dat online antisemitisme een directe bedreiging vormt voor de veiligheid van Joodse gemeenschappen in Nederland. Strengere maatregelen tegen online haat zijn daarom essentieel. Techbedrijven, de overheid, ouders en scholen moeten gezamenlijk meer doen om kinderen en volwassenen te beschermen tegen de schadelijke invloed van antisemitisme op sociale media.

Antizionisme als nieuwe vorm van antisemitisme

Op het eerste gezicht lijken antizionisme en antisemitisme twee verschillende concepten. Zionisme is immers een politieke beweging die streeft naar de oprichting en het behoud van een Joodse staat in Israel, en voor veel Joden wereldwijd is dit een bron van trots en een belangrijke pijler van hun identiteit. Antisemitisme daarentegen verwijst naar vijandigheid, haat en discriminatie tegen Joden. Het afgelopen jaar is echter duidelijk geworden dat deze twee concepten steeds vaker door elkaar worden gehaald. Antizionisme wordt steeds vaker gebruikt als een dekmantel om antisemitische gevoelens te verhullen. We zien daarbij ook dat individuele Joden verantwoordelijk worden gehouden voor Israelisch beleid.
Dat creëert een gevaarlijke vermenging van politieke kritiek en haatzaaien. Een schrijnend voorbeeld is een e-mail die een Joodse vrouw in 2024 ontving, waarin zij werd uitgescholden als "kk zionisten, vieze kindermoordenaars, kk joden." Steeds vaker wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen politiek (zionisme) en cultuur en volk (Jodendom).
Daarnaast zien we dat de term zionisme steeds vaker in oude antisemitische stereotypen terechtkomt. Eeuwenoude complottheorieën die Joden afschilderen als geldbelust of uit op wereldddominantie worden nu hergebruikt met de term 'zionist' als vervanging voor 'Jood'. Een voorbeeld hiervan is de herkomst van complottheorieën rond de aanslagen op 9/11. Waar vroeger werd beweerd dat "de Joden" hierachter zaten, worden nu steeds vaker "zionisten" en Israel als vermeende daders genoemd.
Een andere zorgwekkende ontwikkeling is de ontkenning of delegitimatie van de Joodse staat, die immers een fundamenteel principe van het zionisme vormt. Dit jaar hebben verschillende groeperingen de legitimiteit van Israel in twijfel getrokken en geprobeerd een kunstmatige splitsing te maken tussen 'goede' Joden (die geen eigen staat willen) en 'slechte' Joden, de zionisten, die streven naar zelfbeschikking door middel van een eigen land. Deze retoriek gaat vaak gepaard met extreme uitlatingen, zoals oproepen om zionisten naar gaskamers te sturen of zelfs de terugkeer van Adolf Hitler te wensen. Dit soort haatvolle uitingen tonen aan dat zionisten en Joden door bepaalde groepen volledig door elkaar worden gehaald en zelfs als synoniem worden gebruikt.

Het afgelopen jaar bij CIDI

Het team van CIDI heeft het afgelopen jaar onvermoeibaar gewerkt om antisemitisme te bestrijden en slachtoffers te ondersteunen. Dit jaar ontving CIDI meer meldingen dan ooit, die nauwkeurig worden vastgelegd in de Monitor Antisemitische Incidenten – een essentiële stap om dit groeiende probleem effectief aan te pakken. CIDI biedt slachtoffers directe hulp en juridische bijstand, terwijl het aantal aangiften bij de politie stijgt. We onderhouden een sterke samenwerking met beleidsmakers, schoolbesturen, politie en universiteiten om onmiddellijk en doeltreffend te reageren op antisemitische incidenten. Daarnaast zet CIDI zich proactief in voor preventie door beleidsadvies te geven en educatieve materialen te ontwikkelen voor alle onderwijsniveaus. We streven naar strengere wetgeving en verhogen zowel nationaal als lokaal de aandacht voor antisemitisme.
Ons essentiële werk blijft van groot belang gezien de ernstige uitdagingen van het afgelopen jaar. We blijven vastberaden om de Joodse gemeenschap te beschermen en antisemitisme met alle beschikbare middelen te bestrijden. ■

Symposium verplaatst

CIDI 50 jaar

CIDI bestaat dit jaar 50 jaar.
Wij wilden dit met u vieren met een symposium en receptie later dit jaar. Vanwege de voortdurende oorlog in Israel is besloten de feestelijkheden te verzetten. In het voorjaar van 2025 hopen wij dit jubileum met u te zullen vieren.

De tentakels van Teheran

In de nasleep van 7 oktober is het regime van ayatollah Khamenei glashelder geweest in zijn houding ten aanzien van Hamas; Teheran kwam superlatieven tekort om de aanslag van de terreurgroep te bejubelen.

Het regime ontkende weliswaar in alle toonaarden direct betrokken te zijn bij de planning, financiering of uitvoering van de aanval, maar bij monde van hoge functionarissen binnen zowel Hamas als Hezbollah tekende The Wall Street Journal al daags na de aanval op dat dat wel degelijk het geval was. In dit artikel staat het proxynetwerk van Iran centraal.

Theocratische dictatuur

Iran en Israel zijn inmiddels gezworen vijanden, maar dat is lang niet altijd zo geweest. Om de animositeit tussen Iran en Israel te begrijpen, moeten we terug naar de Koude Oorlog. Uit angst voor toenemende invloed van de Sovjet-Unie in het Midden-Oosten hielpen de Verenigde Staten in 1953 Sjah Mohammad Reza Pahlavi steviger in het zadel. De Iraanse monarchie zou in de jaren daarna een trouwe bondgenoot van het westen in de regio blijven. De coup van 1953 zou ook Israel geen windeieren leggen; waar Iran eind jaren veertig nog protesteerde tegen de stichting van de Joodse staat, haalde het onder Pahlavi's heerschappij de onderlinge banden stevig aan. Onder het bewind van de Sjah was het overheidsbeleid Israelgezind – er werd zelfs op militair gebied nauw samengewerkt – en werd ook de positie van Joden binnen de Iraanse maatschappij beter dan ooit.
Desondanks was de goede Iraans-Israelische relatie niet onaantastbaar. Tussen de lijn van Pahlavi's regering en de publieke opinie bleken grote discrepanties te bestaan; de Iraanse bevolking toonde zich in tegenstelling tot zijn overheid solidair met de Palestijnse zaak. In de late zomer van 1978 begon de revolutionaire wind door Iran te waaien en braken grootschalige protesten uit tegen Pahlavi, voornamelijk door studenten die zich keerden tegen monarchale onderdrukking en westerse invloeden. Tijdens deze protesten werd ook het pro-Palestijnse geluid meer prevalent, zonder dat dit overigens een drijvende factor achter de revolutie was. In januari 1979 werd de Sjah verbannen en grepen islamisten de macht. Iran veranderde plotsklaps van een prowesterse, seculiere monarchie in een antiwesterse tirannie gestoeld op islamitische leer. Voortaan was het Iraanse volk overgeleverd aan de grillen van de sharia.

Vijandige retoriek

De Islamitische Revolutie van 1978/9 veranderde het leven van Iraniërs drastisch. Aan velen was het religieus fanatisme niet besteed; miljoenen ontvluchtten het land na de fundamentalistische omwenteling. De islamistische revolte betekende tevens een abrupt einde van de warme relatie die het land onderhield met Israel. De nieuwbakken despoot, ayatollah Khomeini, verbrak terstond alle banden met de Joodse staat. Het land zou als 'kleine Satan' bovendien een centrale rol gaan spelen in het nieuw gecreëerde vijandsbeeld dat de ayatollah zijn volk trachtte in te prenten. De VS werden als 'grote Satan' prompt als belangrijkste antagonist aangewezen, onder meer vanwege hun inmenging in 1953. Beide 'satanische staten' verloren hun ambassades; die van Israel werd cadeau gedaan aan de PLO.
Daarmee toonde de ayatollah zich erkentelijk voor de steun die de PLO had verleend aan de revolutionairen in hun strijd tegen de Sjah. De Islamitische Republiek zou de terreurbeweging van Yasser Arafat ruim een decennium lang steunen; in de revolutionaire grondwet was opgenomen dat Iran 'de onderdrukten zal steunen.' De steun aan het 'Palestijnse verzet' is dan ook niet enkel beleid, maar integraal onderdeel van Irans identiteit. De vernietiging van Israel vormt binnen die nationale identiteit het kloppend hart, iets waar Iran ook geen doekjes om windt. Sinds de Islamitische Revolutie hebben de leiders van het land – ayatollahs, presidenten en parlementsleden – herhaaldelijk uitgesproken dat 'de zionistische entiteit volledig vernietigd zal worden.'

Palestijnse partners

Die overtuiging leidde zelfs tot verslechterde relaties tussen het Iraanse regime en de PLO tijdens de Eerste Intifada; het schoot Teheran in het verkeerde keelgat dat Arafat aanstuurde op onderhandelingen. Na de Oslo-akkoorden brak het Iraanse regime definitief met de PLO. Na Arafats dood kon Khamenei het niet nalaten hem en trap na te geven; de Palestijns leider van weleer werd een 'verrader en een idioot' genoemd door de ayatollah. De Eerste Intifada had Iran echter een nieuwe regionale bondgenoot opgeleverd; het nieuw opgerichte Hamas had in zijn handvest opgenomen dat 'de vernietiging van Israel een zaak was van de hele *oemma*.' Vanuit dat fundamentalistische uitgangspunt werd het islamistische Iran in de armen van Hamas gedreven. De banden tussen Hamas en Teheran zijn bijzonder warm. Het verblijf van Ismaïl Haniyeh in Teheran en de daaropvolgende moord op zijn persoon onderstreepte dat nog maar eens.
Op het eerste gezicht was de alliantie tussen de terreurbeweging en Teheran vrij verwonderlijk, gezien het regionale ressentiment tussen soennisme en sjiisme. Toch vonden beide partijen zich in de gemeenschappelijke en apodictische overtuiging dat de Joodse staat van de kaart geveegd moeten worden. De vreedzame weg, middels onderhandelingen, wordt daarbij pertinent afgewezen. Bijgevolg sloeg Iran ook de handen ineen met de Palestijnse Islamitische Jihad, die tevens het wegvagen van de staat Israel nastreeft en een op de islam gefundeerde staat op die plek viseert. Beide Palestijnse terreurbewegingen kunnen sindsdien rekenen op enkele honderden miljoenen dollars per jaar aan steun vanuit Teheran.

Sjiitische spitsbroeders

De alliantie met de soennitische terreurgroepen vanaf eind jaren tachtig was voor Iran een noviteit. Daarvoor had het al de banden aangehaald met sjiitische terreurbewegingen of deze zelfs gecreëerd. In Libanon zag in 1984 Hezbollah ('Partij van God') het levenslicht, direct voortgekomen uit de twee jaar daarvoor – mede door Iran opgerichte – Islamitische Verzetsbeweging in Libanon (IRL). Met het verdwijnen van de PLO uit Libanon en met steun van Teheran wist Hezbollah in rap tempo uit te groeien tot een van de machtigste terreurorganisaties ter wereld. In het handvest van de beweging is opgenomen dat 'de strijd niet zal eindigen tot de zionistische entiteit vernietigd is.'
De verwoesting van de Joodse staat vormt het fundament van de beweging. Bovendien ziet Hezbollah het Joodse volk als vijand van de islam en is het naast zijn politieke afkeer van Israel ook – op religieuze gronden – uit op de uitroeiing van het Jodendom. In zijn manifest zweert de Libanese groepering daarnaast expliciet trouw aan Iran en Khomeini in persoon, 'de enige leider, wijs en rechtvaardig, wiens bevelen wij volgen.' Met behulp van Iraans geld – zo'n 700 miljoen dollar per jaar – en training door de Revolutionaire Garde vormt de Libanese terreurgroep een existentiële bedreiging voor Israel aan zijn noordgrens.

In het noorden deelt Israel ook een grens met Syrië, waar twee sjiitische milities actief zijn die opgericht, gefinancierd en getraind zijn door Iran. Zij bestaan voornamelijk uit Afghaanse en Pakistaanse strijders

Aan alle fronten

Sinds de Islamitische Revolutie in Iran heeft het ayatollahregime zorgvuldig gewerkt aan het opbouwen van een omvangrijk netwerk aan bondgenoten om zijn doel, het vernietigen van de staat Israel, te verwezenlijken. Deze gelijkgestemde groeperingen in de Palestijnse gebieden en landen als Libanon, Syrië, Irak en Jemen zijn ideologisch zeer nauw verwant aan de Islamitische Republiek; het te gronde richten van de Joodse staat vormt een van hun voornaamste doelstellingen. De terreurgroepen zijn in sterke mate afhankelijk van Iraanse steun, zowel in geld, wapens als training. Door die gebondenheid zijn de meeste van deze groeperingen, voor zover niet rechtsreeks door Iran opgericht, verworden tot proxy's van het ayatollahregime.

Teheran heeft op die wijze geduldig gewerkt aan het opbouwen van een uitgebreid netwerk dat

In oranje: Pro-Iraanse milities.

en vechten in de Syrische burgeroorlog mee aan de kant van het regime van Assad, dat gezien kan worden als zeer loyaal aan Teheran. Ook in Irak zijn diverse sjiitische, door Iran gesteunde groeperingen te vinden die aanvallen ondernemen tegen Israel en in Irak aanwezige Amerikaanse troepen. Het bewoog de Amerikanen om de beruchte IRGC-generaal Soleimani te liquideren in de Iraakse hoofdstad Bagdad. Voorts steunt het regime van de ayatollah nog een tweetal sjiitische milities in Bahrein, waarvan in elk geval Al Ashtar betrokken is geweest bij directe aanvallen op Israel (Eilat).
Ten slotte wordt Israel geteisterd door de Jemenitische terreurorganisatie Ansar Allah, in de volksmond ook wel de Houthi's genoemd. Deze terreurgroep steekt eveneens niet onder stoelen of banken uit te zijn op de vernietiging van Israel. Zijn motto spreekt boekdelen: *"God is groot, dood aan Amerika, dood aan Israel, verdoemenis aan de Joden, overwinning aan de islam."* Ansar Allah is zeer loyaal aan Teheran, alhoewel het een andere vorm van het sjiisme aanhangt. De Iraanse steun is in elk geval sinds 2009 omvangrijk en met de groeiende invloed van de Houthi's binnen Jemen door de jaren heen alleen maar gegroeid. Ansar Allah heeft dodelijke aanvallen uitgevoerd op Israel, waaronder in Tel Aviv, met geavanceerd Iraans wapentuig. Daarnaast heeft de terreurgroep de internationale handel via de Rode Zee lamgelegd met structurele aanvallen op scheepvaart.

Israel volledig omsingelt. Het regime is altijd ondubbelzinnig geweest in zijn ambitie de Joodse staat van de kaart te vegen en daar is het al decennialang mee bezig. Rechtstreekse aanslagen gepleegd door de IRGC, zoals in de jaren negentig in Argentinië op Israelische en Joodse doelen, hebben grotendeels plaats gemaakt voor georkestreerde offensieven via proxy's. Uitzondering in recenter tijden was de grootschalige aanval met ballistische raketten en drones op Israel vanuit Iran als vergelding voor de moord op IRGC-officieren in Damascus. Bij monde van ayatollah Khamenei heeft het regime bovendien gezworen wraak te zullen nemen voor de moord op Ismaïl Haniyeh in Teheran, waarbij een directe aanval niet uitgesloten werd. Na het Israelische offensief tegen Hezbollah de laatste weken gebruikte Teheran woorden van gelijke strekking.
In de regel vermijd Teheran echter directe aanvallen op de Joodse staat. Door zijn proxy's in te zetten voor rechtstreekse aanvallen op Israel en zijn aartsvijand zo te dwingen tot oorlogen met burgerdoden tot gevolg, weet Iran de internationale gemeenschap steeds meer van de Joodse staat te vervreemden. Israel belandt zo, geheel volgens Iraans plan, in een politiek en militair isolement. Op die manier is Teheran – met succes – bezig de Joodse staat te verzwakken om op zeker moment toe te slaan.

vervolg op pagina 4.

Commentaar

Zal 5785 vrede brengen?

Wanneer deze nieuwsbrief bij u op de mat ligt, is het bijna een jaar geleden dat de wereld opgeschrikt werd door de moordlustige aanval van Hamas op het zuiden van Israel. Bewoners van kibboetsiem en mosjavim werden in die vroege ochtend van 7 oktober ruw uit hun slaap gewekt door een ongekende rakettenregen, gevolgd door de doodseskaders van de Nukhba brigade, die alles dat op hun pad kwam vernietigden. Het Nova-muziekfestival nabij Re'im, dat nota bene in het teken stond van vrede en verbinding, werd overlopen: bijna 400 jonge mensen werden vermoord, enkele tientallen ontvoerd naar Gaza. De overlevenden dragen hun mentale en fysieke littekens voor altijd met zich mee. Het bleek de start van een oorlog die tot op de dag van vandaag nog altijd voortduurt – en die zich na alle ontwikkelingen nu ook lijkt uit te breiden tot de noordgrens. De gegijzelden zijn nog altijd niet thuis en het is nog maar sterk de vraag hoeveel van hen überhaupt nog in leven zijn.
We hebben in het afgelopen jaar flink wat dieptepunten voorbij zien komen – niet alleen in Israel, maar zeker ook in Europa en helaas ook in Nederland. Wanneer het conflict in het Midden-Oosten opvlamt zien we dat altijd direct terug in de antisemitismecijfers en ook ditmaal bleef dat effect niet uit. Onze Monitor van 2023 liet het hoogste aantal antisemitische incidenten ooit zien en ik kan u alvast verklappen dat het er voor 2024 niet veel beter uitziet. Onwetendheid en wegkijken hebben ertoe geleid dat antisemieten van allerlei pluimage zich steeds comfortabeler voelen om die sentimenten openlijk te uiten. Om dat tij te keren, zal een aanzienlijke mentaliteitsverandering in Nederland nodig zijn.
Ook Hezbollah heeft zich na 7 oktober in de strijd gemengd en hoewel Israel lang probeerde een oorlog te voorkomen door via diplomatieke kanalen de terreurgroep zover te krijgen zich achter de Litani-rivier terug te trekken, lijkt het er nu op dat die pogingen definitief zonder resultaat zijn gebleven en dat een militaire confrontatie nog de enige weg is om de 60.000 geëvacueerde Israelische burgers weer naar hun huizen te kunnen laten terugkeren. De effecten van deze oorlog zullen we ongetwijfeld ook in de Nederlandse samenleving weer gaan voelen.
Toen ik vorig jaar op 7 oktober van de aanval van Hamas vernam, zei ik direct: 'Vanaf vandaag zal het Midden-Oosten nooit meer hetzelfde zijn'. Het doet me verdriet dat dat inderdaad waarheid lijkt te zijn geworden. Anderzijds besef ik ook dat hier misschien kansen liggen en dat een nieuw Midden-Oosten pas echt mogelijk zal zijn met het verslaan van Hamas, Hezbollah en de kop van de slang: het ayatollahregime in Iran. Laten we hopen dat het jaar 5785 een nieuwe realiteit zal brengen, met vrede, voorspoed en verdraagzaamheid – zowel hier als in Israel.
[NM]

Hoop en veerkracht: ‘We Will Dance Again’

Terwijl onze gemeenschap nog worstelde om de tranen te drogen, zagen we na 7 oktober het antisemitisme in Nederland snel toenemen. Als meldpunt voor antisemitisme merken we hoe deze haat doordringt in alle lagen van de samenleving.

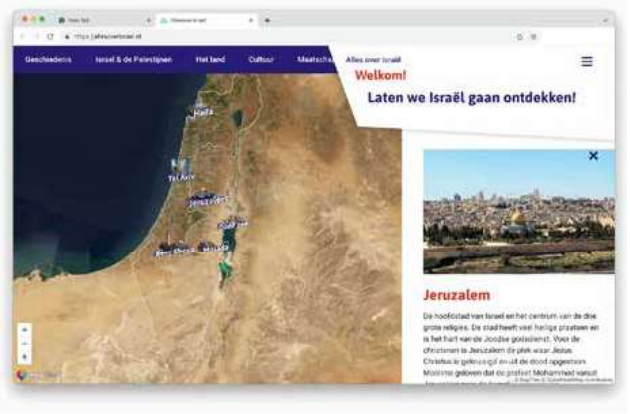
Ook de jongere generatie wordt op school en universiteit dagelijks geconfronteerd met de oorlog en daar soms zelfs verantwoordelijk voor gehouden, enkel vanwege hun Joodse of Israelische achtergrond. Dat motiveerde ons om een kledingstuk te creëren dat zowel jong als oud in staat stelt een boodschap van hoop en solidariteit uit te dragen.
Na 7 oktober 2023 is de leus *‘We Will Dance Again’* uitgegroeid tot een helder symbool van hoop en veerkracht, zowel in Israel als wereldwijd binnen de Joodse gemeenschappen. Deze woorden belichamen de vastberadenheid van een gemeenschap die, ondanks tegenslagen en uitdagingen, altijd blijft geloven in een betere toekomst. Een bijzonder aangrijpend voorbeeld van deze vastberadenheid is Mia Shchem, die vanaf het Nova festival naar Gaza werd ontvoerd en na 54 dagen werd vrijgelaten tijdens het staakt-het-vuren van afgelopen november. Als teken van kracht en doorzettingsvermogen tatoeëerde zij na haar vrijlating de woorden *‘We Will Dance Again’* op haar arm, een persoonlijke herinnering aan haar onwankelbare hoop.
We vonden het belangrijk haar boodschap ook hier te laten doorklinken. Met het *‘We Will Dance Again’* T-shirt kunnen mensen hun solidariteit met Israel, de Joodse gemeenschap en de gijzelaars uitdragen. Elk T-shirt wordt met zorg en liefde bedrukt door een kleine, lokale onderneming, waardoor elk kledingstuk een persoonlijke en betekenisvolle touch heeft. Het shirt is gemaakt van hoogwaardige, stevige stof en ontworpen met een comfortabele, oversized fit, zodat ook jij met trots de woorden *‘We Will Dance Again’* kunt dragen, als symbool van veerkracht en de nooit aflatende hoop op een betere toekomst. ■

De T-shirts zijn te bestellen via onze webshop op www.cidi.nl en zijn verkrijgbaar in de maten S t/m XL.

AllesOverIsrael: interactieve site voor scholieren gelanceerd

Recentelijk lanceerde CIDI de website www.allesoverisrael.nl, speciaal ontwikkeld voor leerlingen van de basisschool en het voortgezet onderwijs.

Omdat Israel veel in het nieuws komt en het dan vooral over de geschiedenis of politiek gaat, wilden wij op deze website álle kanten van Israel laten zien. Op de website is daarom de lange en complexe geschiedenis van het land, maar tevens over rechtsstaat, dienstplicht, klimaat, onderwijs, gezondheidzorg en bevolkingsgroepen. Ook belangrijke kwesties, zoals het Palestijnse gezag, de Groene Lijn en de A, B, C-gebieden, komen aan bod.
Leerlingen kunnen zowel thuis als op school zelfstandig met de website aan de slag. De site nodigt uit om de eigen nieuwsgierigheid te volgen en steeds meer te weten te komen over

aandacht voor de mooie en bijzondere aspecten van het land, de natuur, de diversiteit van culturen en het alledaagse leven. Zo willen wij de kennis van leerlingen over Israel vergroten.
De homepage bestaat uit een interactieve kaart met hotspots, waarmee feitelijke en geografische weetjes kort en bondig worden aangeboden. Door te ‘reizen’ op deze kaart leren leerlingen alle uithoeken van Israel kennen. Wanneer zij op de hotspots klikken ontvouwt zich een extra scherm met meer informatie. Feitelijke informatie wordt daarbij afgewisseld met interessante en leuke weetjes.
Aan de hand van vijf grote thema’s (Geschiedenis, Cultuur, Israel & de Palestijnen, Het Land en Maatschappij) kunnen leerlingen daarnaast zelfstandig en op interactieve wijze Israel meer diepgaand leren kennen.
Op de tijdlijn staan alle grote geschiedenismomenten op een rij. De website bevat foto’s, video’s en tekst. Er wordt uitleg gegeven over Israel. De informatie kan vervolgens worden gebruikt voor het maken van presentaties, spreekbeurten, verslagen en profielwerkstukken. Ook kunnen docenten de website gebruiken tijdens hun lessen.
Onderwijs blijft nu eenmaal één van onze belangrijkste pijlers en wij zijn zeer tevreden met het eindresultaat van deze website. Israel is immers zoveel meer dan alleen het conflict met de Palestijnen! ■

www.allesoverisrael.nl

vervolg van pagina 1: Jaar na 7 oktober

De Palestijnse gevangenen die in november door Israel vrij werden gelaten in ruil voor de gijzelaars kwamen op het conto van de terreurbeweging.
In Israel is er groeiende angst dat de Westelijke Jordaanoever uiteindelijk verandert in een tweede Gazastrook, onder controle van militante Palestijnen. De vraag is of het Israelische beleid hier nu meteen verandering in brengt, maar de oplossing van het Hof hield in ieder geval op geen enkele manier rekening met de veiligheid van Israel.

Appels en peren
Westerse politici hebben er moeite mee om Israel te verdedigen. Vaak hoorden we de vergelijking met Oekraïne: waarom steunt het westen dit land wel, maar de Palestijnen niet? Het gaat immers in beide gevallen om bezetting? Veel westerse politici zijn gevoelig voor dat argument. Uiteraard zijn deze twee situaties totaal niet vergelijkbaar. Maar dat vraagt wel kennis van het al decennialang gaande zijnde conflict tussen Israel en de Palestijnen en die ontbreekt helaas steeds vaker.
Dat het conflict nog altijd bestaat heeft twee kanten. Er zijn namelijk wel degelijk vredesonderhandelingen geweest. In 1993 en 1995 ontstonden de Oslo-akkoorden, die hebben geleid tot de oprichting van de Palestijnse Autoriteit en zelfbestuur. Dat had uiteindelijk moeten leiden tot een eigen Palestijnse staat. Beide partijen dragen verantwoording voor het falen hiervan.
Zo besloot Arafat bijvoorbeeld om in 2000 een zeer royaal vredesaanbod weg te wuiven, wat had kunnen leiden tot een Palestijnse staat op de Westelijke Jordaanoever. In 2005 besloot Israel om zich volledig terug te trekken uit de Gazastrook. Sommigen beschouwen dit als een geste aan de Palestijnen, sommige juist als een poging om verdeeldheid te zaaien onder de Palestijnen. Hoe dan ook: zonder adequate kennis van dit verleden is het onmogelijk een oordeel te vellen.
Toch is wel wat het hof doet in het uitgebrachte advies. De eerdere benadering van de Oslo-akkoorden kan naar de vuilnisbelt. Het hof stelt dat de Palestijnen het recht op zelfbeschikking hebben en dat er een Palestijnse staat moet komen. Dat is een unieke benadering. De rechters stellen bovendien dat Israel zich schuldig maakt aan allerlei misdrijven tegen de Palestijnen.

Verdere isolatie
Het maakt de geesten rijp voor een verdere isolatie van Israel. We zien dat voor onze ogen gebeuren in het afgelopen jaar, met behulp van de juridische uitspraken en duizenden rapporten tegen Israel. Zonder westerse en vooral Amerikaanse steun is Israel zeer kwetsbaar: dat heeft 7 oktober wel bewezen.
Het uitgangspunt is: zodra westerse steun aan Israel eenmaal is verdampt, zal Israel gedwongen worden om te luisteren. Dat kan door het boycotten van het land, net zolang tot er een Palestijnse staat is. De vraag is natuurlijk hoe dit af gaat lopen. Veel critici stellen dat Israel eigenlijk helemaal geen tweestatenoplossing wil. Maar zelfs als dat al zo zou zijn, wie goed luistert naar Hamas en veel Palestijnse stemmen weet dat zij dat sowieso óók niet willen: zij blijven bij hun eis dat alle Palestijnse vluchtelingen moeten kunnen terugkeren en dat zal onherroepelijk een einde maken aan Israel als Joodse staat. Iets dat Israel vanzelfsprekend niet zal laten gebeuren.
Het is daarom van groot belang dat westerse landen hun poot stijf houden en Israel blijven steunen – en daarnaast aan blijven dringen op een politieke oplossing die recht doet aan de belangen van zowel Palestijnen als Israeli’s. ■

vervolg van pagina 3: Tentakels van Teheran

Daarvoor heeft Iran geduld; een beslissende slag hoeft niet in 2025 al plaats te vinden. Elke oorlog die Israel uitvecht, met Hamas in Gaza of Hezbollah in Libanon, voedt de internationale weerstand tegen de Joodse staat. Teheran is er bij gebaat dat Israel zo veel mogelijk burgerslachtoffers maakt; 7 oktober en de oorlog in Gaza moet dan ook niet worden gezien als onderdeel van het Israelisch-Palestijns conflict, maar binnen de sfeer van het Israelisch-Iraans conflict worden geplaatst. Iran misbruikt de Palestijnse en Libanese burgerbevolking voor zijn perverse doeleinden; het leed van deze burgers is dan ook rechtstreeks te wijten aan Teheran. Intussen vecht Israel, aan alle fronten, om zijn voortbestaan. Daarbij heeft de Joodse staat de hulp nodig van de internationale gemeenschap, die zal moeten gaan beseffen dat niet Israel maar Iran de destabiliserende factor in het Midden-Oosten is. ■

colofon

De Israel Nieuwsbrief is een uitgave van het Centrum Informatie en Documentatie Israel • overname met bronvermelding • ISSN 0920-2854

CIDI: postbus 11646, 2502 AP Den Haag • t (070) 3646862 • www.cidi.nl • e cidi@cidi.nl
IBAN NL52INGB0003219484
(BIC INGBNL2A voor buiten Nederland)

Redactie: Aline Pennewaard, Freek Vergeer, Naomi Mestrum, Hans Wallage, Nathan Bouscher, Nikola Polman, Noa Cohen, Lizette de Waal en Margot Reijnders. Vormgeving: Luna 3.